ANALYSE OG VURDERING AV BLÅBYEN

DEN BLÅ BYEN VED SUNDET

LPO ARKITEKTER, 08.04.2025

Blåbyen Sortland

Sortland, kjent som “Blåbyen,” er et sted hvor bygningene er malt i ulike nyanser av blått. Konseptet ble utviklet for å gi byen en særegen identitet og estetikk, og det har blitt en viktig del av Sortlands visuelle uttrykk. Blåbyen-konseptet har som mål å skape en harmonisk og attraktiv by, samtidig som det reflekterer byens tilknytning til havet og himmelen.

Denne studien undersøker hvordan ny bebyggelse på Sortland kan videreføre Blåbyens prinsipper for utforming, fargesetting og materialer fra eksisterende bebyggelse, samtidig som den tilpasses samtidens behov og arkitektur.

Innhold:

- Retningslinjer for fargesetting av bygg på Sortland.....3
- Dagens hotell og tilnærming til Blåbyen.....4
- Bygg i nærhetens tilnærming til Blåbyen.....5
- Utforskning av elementer og virkemidler.....6

RETNINGSLINJER FOR FARGESETTING AV BYGG PÅ SORTLAND

DEN BLÅ BYEN VED SUNDET

Retningslinjene for fargesetting på Sortland ble utarbeidet i forbindelse med Byplan Sortland-Blåbyen 2024 – 2026 og bygger på kunstneren Bjørn Elvenes sin ide om den blå byen og hans fargepalett.

Retningslinjene for fargesetting sikrer at Sortland får en tydelig og troverdig identitet som "Den blå byen", med høy kunstnerisk og arkitektonisk kvalitet. Retningslinjene er utarbeidet i samarbeid mellom kunstneren Bjørn Elvenes og Sortland kommune. Målsettingen er å skape et unikt visuelt uttrykk i den blå byen, som skal oppleves som et helhetlig og vakkert sted med variasjon og bredde i fargebruk. Retningslinjene angir generelle prinsipper for bruk av farger på ulike byggkategorier som skal forsterke identiteten til "Den blå byen" og følge kunstneriske føringer.

Fargepaletten består av 11 hovedfarger i blått og 7 aksentfarger:

Hovedfarger

Hovedfargene skal benyttes på større malbare flater, og det kan brukes flere hovedfarger på en bygning, ut fra bygningens egen komposisjon og dens beliggenhet i byen.
Valg av hovedfarge skal sees i sammenheng med omkringliggende bebyggelse og ut fra byrommet bygget står i.

Komplementærfargene

Komplementærfargene brukes med varsomhet og skal ikke benyttes på store flater, men heller på vinduskarmer, dører, lister

RETNINGSLINJER FOR FARGESETTING AV BYGG PÅ SORTLAND

DAGENS HOTELL OG TILNÆRMING TIL BLÅBYEN

Retningslinjene for fargesetting av bygg på Sortland gir føringer ny bebyggelse i planområdet. Ettersom den nye bebyggelsen skal være en videreføring av eksisterende bygg, bør hovedvolumene følge hovedtrekkene fra eksisterende bebyggelse.

Retningslinjen har gitt føringer for utformingen av dagens hotell, og i forbindelse med rammesøknad ble det gitt følgende begrunnelse av material- og fargevalg:

- Et hotellbygg av den størrelsen som nå rammesøkes, vil fremstå som svært dominerende og bastant om det får en mettet hovedfarge i henhold til blåbypaletten.
- Hotellet som nå omsøkes planlegges derfor med en nøytral fasadeplate i børstet aluminium av høy kvalitet. Aluminiumsplatene vil reflektere himmelen, og vil få fargenyanser i blått etter hvert som været og dagslyset varierer gjennom døgnet.
- I tillegg etableres felter i blått emaljert glass på teknisk rom i toppetasjen i henhold til blåbypaletten. Blåbypaletten vil med dette ivaretas, men på sekundære elementer i bygget.
- I tillegg legges det opp til at bygget skal lyssettes i blått «innenfra», ved at enkelte av aluminiumsplatene perforeres, slik at blått LED-lys montert bak disse kan skinne gjennom og gi bygget en blå karakter når det er mørkt.
- Variasjonen av blåtoner som er resultatet av hotellets fasadekonsept, oppfyller intensjonene i blåbypaletten på en bedre måte enn om bygget fikk en mettet hovedfarge.

I ettertid vurderes dagens bygg som et godt eksempel på hvordan blåbypaletten kan integreres i bebyggelsen, uten at den gis en dominerende karakter. Eksisterende hotell er dermed et godt eksempel på hvordan bebyggelsen oppfyller blåbypalettens intensjoner, og hvordan fargenyanser i blått varierer gjennom døgnet som vist på illustrasjonene til høyre.

Det vurderes derfor at videreføring av materialbruk og uttrykk fra dagens bygg kan videreføres på hoveddelene av ny bebyggelse i tråd med kravene til fargesetting av nybygg i sentrum.

Det er også gjort en overordnet mulighetsstudie som viser hvordan blåbypaletten kan benyttes på elementer, detaljer eller som virkemidler på deler av ny bebyggelse.

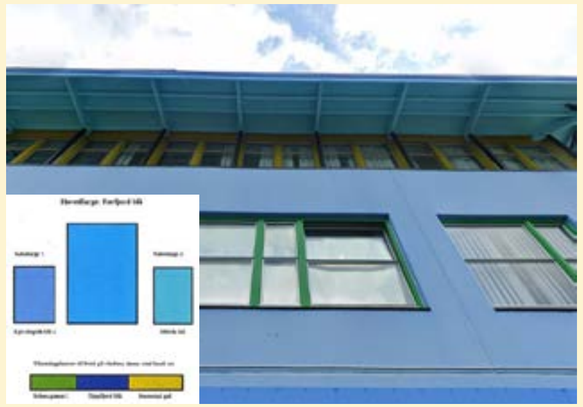

RETNINGSLINJER FOR FARGESETTING AV BYGG PÅ SORTLAND

BYGG I NÆRHETENS TILNÆRMING TIL BLÅBYEN

Kulturfabrikken, LPO Arkitekter

Havnegata - Fiskeridirektoratet

Strandgata

Ved krysset Strandgata - Havnegata

Skibsgård senter sett fra nord

Blåbypaletten bidrar til å skape en følelse av samhold og stolthet blant innbyggerne, samtidig som den gjør byen mer attraktiv for besøkende og styrker Sortlands identitet som Blåbyen.

Det er naturlig at den nye bebyggelsen i Havnegata 3 forholder seg til Blåbypaletten. LPO Arkitekter har derfor kartlagt hvordan nye bygg i Sortland sentrum har løst fargesetting og materialbruk for inspirasjon til ny bebyggelse.

Gjennom en kartleggingen av sentrumsbebyggelsen ser vi at Blåbypaletten er en viktig del av Sortlands identitet og estetikk, og man finner flere eksempler på dette i sentrumskjernen. Kartleggingen viser også at Blåbypaletten er løst på flere måter, fra hele bygg, deler av bygget, i detaljer, skilting, logoer og bruk av ulike materialer på fasader.

Det er også undersøkt hvordan fargesettingen kan gjøres, uten at det går på bekostning av det helhetlige visuelle utrykket til hotellet.

RETNINGSLINJER FOR FARGESETTING AV BYGG PÅ SORTLAND

UTFORSKNING AV ELEMENTER OG VIRKEMIDLER

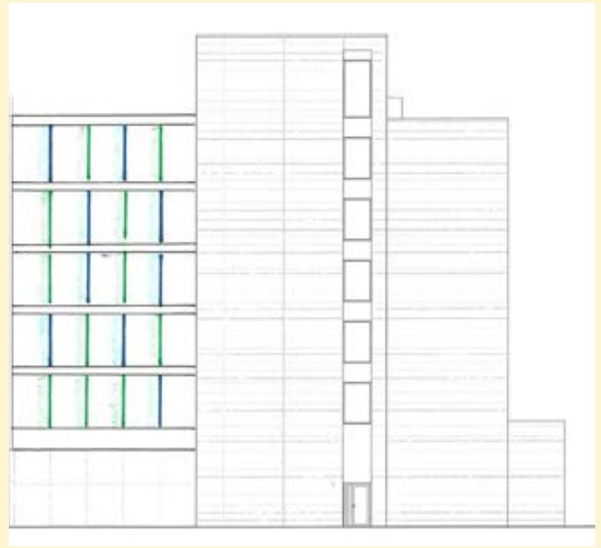
Hovedvolumene skal som utgangspunkt følge dagens bebyggelse når det kommer til utforming av volumer, materialbruk og utrykk. Det er likevell identifisert bygningsdeler som i sin utforming og funksjon kan gis et annet utrykk eller materialet, som også kan følge opp retningslinjene for blåbyen. På nåværende tidspunkt ser vi at spesielt fasadene til parkeringsanlegget og i glassfasadene som knytter de ulike volumene sammen, kan ta inspirasjon fra blåbyen.

Under vises eksempler på hvordan blåbyen kan integreres i byggets elementer som arkitektoniske virkemidler for å skape liv og spill i fasadene. Dette må undersøkes og konkretiseres nærmere i detaljerings- og byggefasen. Føringene fra retningslinjene er sikret i planbestemmelsene, som viser til at prinsipper fra Retningslinjer for fargesetting av bygg på Sortland (blåpaletten) skal legges til grunn for fargesetting av detaljer og elementer på deler av bebyggelsen. I denne sammenheng innebærer det også at det stilles krav til fagkompetanse på fargebruk, krav til fotomontasjer som viser bygget i sin sammenheng og at det skal redegjøres for hva man vil utrykke og oppnå med den valgte fargbruken. Vi mener derfor at hensynet bak blåbyen er tilstrekkelig sikret i planforslaget

Fasadene til parkeringsanlegget ligger mot nord og Havnegata, og det stilles særskilte krav i planbestemmelse til at disse fasadene ikke utformes som baksider eller fremstå som monotone. Fasadene kan ta i bruk av ulike materialer, relieffer, farger og eller annen arkitektonisk utforming som bidrar til god bymessighet og opplevelse av bebyggelsen. Dette innebærer at det kan vurderes fasader i tegl, perforerte plater, glass og tre eller spileverk, der blåbypaletten kan integreres som del av utformingen og gi en fasade som skaper liv og viser hotellets tilknytning til Sortland.

I koplingene mellom hovedvolumene er det tenkt forbindelser med større innslag av glass i fasadene. Ved å innføre koplingene brytes volumene opp som bidrar å dempe lengedeføleIsen på den nye bebyggelsen og gir naturlige overganger og lys mellom byggene. Her kan blåbypaletten integreres gjennom farging av glass, kunst- og lysinstallasjoner eller som del av fasadeutformingen med spileverk, perforte plater eller andre måter som både gir et åpent uttrykk og som spiller videre på blåbypaletten.